EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 3.6.2026.
COM(2026) 203 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Češke

{SWD(2026) 203 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Češke

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.

(2) Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ([2]). Cilj je Prijedloga povećati djelotvornost financiranja sredstvima Unije smanjenjem fragmentiranosti financijske

---

[1] Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, blagostanje i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i o izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 – COM(2025) 565 final. O Prijedlogu uredbe trenutačno se pregovara sa suzakonodavcima.

strukture i pružiti potporu državama članicama pri koordinaciji njihovih ekonomskih politika u skladu s člankom 175. UFEU-a.

(3) Komisija je 25. studenog 2025. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem Češka nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([3]), a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.

(4) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe, inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost, ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Europski semestar usklađen je s Kompasom konkurentnosti, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima Komisije i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

(5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost ([4]). Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, bili su ključni za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer su ti planovi morali djelotvorno odgovoriti na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, a u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike morale su se uzeti u obzir te preporuke. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma, posebno onima koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju.

(6) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Češku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Češke u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Češke. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su najhitniji izazovi s kojima se Češka suočava. Ocijenjen je i napredak Češke u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

(7) Vijeće je 21. siječnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Češke ([5])). Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 4,5 % u 2025., 2,5 % u 2026., 2,6 % u 2027. i 2,9 % u 2028., što odgovara maksimalnim

---

[3] SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: *http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj*.

[4] Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[5] Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Češke (SL C, C/2025/666, 10.2.2025., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/666/oj).

kumulativnim stopama rasta, izračunanima u odnosu na baznu godinu 2023., od 10,1 % u 2025., 12,9 % u 2026., 15,8 % u 2027. i 19,2 % u 2028.

(8) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje ([6]) za obranu, a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Češke Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se Češkoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda ([7]). Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Češkoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećanje rashoda za obranu ne ugrozi fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

(9) Češka je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026. ([8]), u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda i provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju u okviru europskog semestra. U godišnjem izvješću o napretku uzeto je u obzir i polugodišnje izvješće Češke o napretku postignutom u provedbi njezina plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.

(10) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 2,6 %, a inflacija mjerena HIPC-om 2,3 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,8 % u 2026. i za 2,4 % u 2027. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 2,7 % u 2026. i 2,8 % u 2027.

(11) Prema podacima Eurostata ([9]) deficit opće države u Češkoj se s 2,0 % BDP-a u 2024. povećao na 2,1 % BDP-a u 2025. Povećanje deficita u 2025. uglavnom je posljedica većih javnih ulaganja i državnih subvencija za obnovljive izvore energije. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 2,8 % BDP-a u 2026. i 2,9 % BDP-a u 2027. Povećanje u 2026. uglavnom je posljedica potpunog ukidanja poreza na neočekivanu dobit energetskih poduzeća i toga što je vlada preuzela plaćanje pristojbe za energiju iz obnovljivih izvora od potrošača električne energije. Povećanje deficita u 2027. uglavnom je posljedica nižih kapitalnih transfera iz EU-a, u velikoj mjeri neutraliziran smanjenjem potrošnje za socijalne naknade i javna ulaganja.

(12) Na temelju Komisijinih procjena smjer fiskalne politike ([10]), koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. uglavnom neutralan.

---

6 Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

7 Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Češkoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3962, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3962/oj).

8 Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_hr.

9 Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

10 Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući

Predviđa se da će u 2026. biti ekspanzivan (za 0,7 % BDP-a), a u 2027. kontrakcijski (za 0,6 % BDP-a).

(13) Prema podacima Eurostata ([11]) dug opće države u Češkoj se s 43,3 % BDP-a krajem 2024. povećao na 44,3 % BDP-a krajem 2025. Povećanje udjela duga u 2025. uglavnom je posljedica prilagodbe stanja i tokova s učinkom povećanja duga i, u manjoj mjeri, iz negativnog primarnog salda, što je djelomično neutralizirano rastom nominalnog BDP-a. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se povećanje udjela duga u BDP-u na 45,8 % do kraja 2026. i daljnje povećanje na 47,2 % do kraja 2027. Povećanje u 2026. i 2027. uglavnom je posljedica negativnog primarnog salda i, u manjoj mjeri, iz prilagodbe stanja i tokova s učinkom povećanja duga, što je djelomično neutralizirano rastom nominalnog BDP-a.

(14) Prema podacima Eurostata ([12]) ukupni rashodi opće države za obranu u Češkoj iznosili su 1,2 % BDP-a u 2025. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. biti na istoj razini. To odgovara povećanju od 0,3 postotna boda BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2021.

(15) Unija se i dalje suočava s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo iz energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da sveobuhvatne i neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Češka je donijela mjere fiskalne politike za ublažavanje učinka visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća ([13]), konkretno opće smanjenje trošarina na dizelsko gorivo s istekom 31. svibnja 2026. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će fiskalni trošak te mjere u 2026. iznositi manje od 0,1 % BDP-a. Prema procjenama Komisije, ako ta mjera ostane na snazi do kraja 2026., njezin bi fiskalni trošak u 2026. iznosio 0,1 % BDP-a.

(16) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Češkoj povećali su se za 4,9 % u 2025. i kumulativno za 6,0 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 0,2 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda niža je od preporučene maksimalne stope rasta ([14]).

(17) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Češkoj povećati za 6,4 % u 2026. i kumulativno za 12,7 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,5 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda biti manja od preporučene maksimalne stope rasta, uz odstupanje od 0,1 % BDP-a u kumulativnom smislu. Međutim, predviđeno odstupanje na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.

---

rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

[11] Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

[12] Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

[13] Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

[14] Budući da Češka koristi fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju, procjena usklađenosti usmjerena je na potonju usporedbu.

(18) Češka je 2024. donijela zakonodavne reforme kao odgovor na dugotrajnu preporuku za pojedinu zemlju o mirovinama. Ipak, i dalje postoje rizici za fiskalnu održivost. Predviđa se da će se u Češkoj omjer ovisnosti starijih osoba (omjer starijih osoba i radno sposobnog stanovništva) brzo povećati nakon 2030. Vlada je nedavno predložila povećanje indeksa za usklađenje mirovina na polovinu rasta realnih plaća (umjesto trenutačne trećine rasta realnih plaća), kao i povećanje indeksa za usklađenje mirovina za starije umirovljenike. Od 2025. zaposleni umirovljenici imaju pravo na smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje, a vlada je nedavno predložila povećanje udjela njihove mirovine koji se temelji na dohotku. Daljnje poticanje starijih radnika da ostanu zaposleni doprinijelo bi smanjenju rizika za fiskalnu održivost.

(19) Trajni strukturni deficiti i pritisci na potrošnju naglašavaju potrebu za kvalitetnijim javnim financijama. Češka je izložena niskim do srednjim rizicima za fiskalnu održivost. Međutim, s obzirom na srednjoročne i dugoročne pritiske na potrošnju, kao što su oni koji proizlaze iz starenja stanovništva, klimatskih promjena i izazova za model gospodarskog rasta, potrebne su daljnje reforme za poticanje konkurentnosti, produktivnosti i održivosti. Vlada se suočava s poteškoćama pri određivanju prioriteta u području javnih financija i iskorištavanju rashoda na najproduktivniji način, povećanju učinkovitosti sustava poreza i naknada, posebno na tržištu rada i u području socijalne sigurnosti, te poboljšanju kvalitete usluga, među ostalim u području obrazovanja i zdravstva. Na strani rashoda Češka je jedna od rijetkih država članica bez ustaljene prakse izrade proračuna na temelju uspješnosti ili provedbe revizija potrošnje. Vlada se obvezala dati prednost učinkovitom i transparentnom korištenju javnih sredstava, u skladu s državnim proračunom i strateškim ulaganjima. Međutim, još se ne predviđa nastavak provedbe nedavno uvedenih pilot-projekata izrade proračuna na temelju uspješnosti i revizija potrošnje. Češkoj bi koristio prelazak s tradicionalne proračunske strukture koja se temelji na ulaznim parametrima na sustav usmjeren na uspješnost, u okviru kojeg se informacije o uspješnosti uključuju u donošenje proračunskih odluka, među ostalim sustavnom primjenom revizija potrošnje i pokazatelja koji se temelje na rezultatima. Za to bi bio potreban i čvrst institucionalni i zakonodavni okvir kojim bi se osiguralo da se nalazi revizija potrošnje i informacije o uspješnosti sustavno uključuju u donošenje proračunskih odluka, određivanje prioriteta za rashode i oblikovanje javnih politika.

(20) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu instrumenata financiranja Unije, kao i u kontekstu europskog semestra.

(21) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda (KF), u Češkoj je brža od prosjeka EU-a, i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Važno je zadržati trenutačni zamah i maksimalno povećati učinak ulaganja na terenu. Češka već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta u okviru svojih programa kohezijske politike. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Češka utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet

prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja ([15]), provode brzo i djelotvorno.

(22) Češka se suočava s nekoliko izazova u području javne uprave, dekarbonizacije, tržišta rada, obrazovanja, tržišta kapitala, inovacija i poslovnog okruženja.

(23) Razvoj poslovnog okruženja u Češkoj koče slabi kapaciteti javne uprave. Točnije, javna uprava teško privlači, zadržava i razvija talente. Na primjer, plaće u javnoj upravi već se gotovo deset godina smanjuju i u realnim vrijednostima i u usporedbi s privatnim sektorom. Kad je riječ o radnim mjestima rukovoditelja i stručnjaka te radnim mjestima u sektoru IT-ja u Pragu, razlika u odnosu na privatni sektor iznosi oko 46 %. Stabilnost rukovodećih položaja u središnjoj upravi također je vrlo niska i više od 40 % nominalno nepolitičkih članova najvišeg rukovodstva zamijeni se nakon svake promjene vlasti. Otpuštanja se često klasificiraju kao reorganizacija, što ograničava pravnu zaštitu. U parlamentu je podnesen zakonodavni prijedlog za reformu javnih službi. Budući da procjena učinka nije dostupna, u ovoj je fazi teško odrediti njegov utjecaj. Ograničene administrativne kapacitete bilježe i regije u nepovoljnom položaju (Karlovarský, Ústecký i Moravskoslezský), koje se suočavaju sa strukturnim izazovima povezanima s gospodarskim razvojem i ljudskim kapitalom, što otežava regionalnu konkurentnost i rast. Kapacitet javne uprave mogao bi se, primjerice, povećati boljim informiranjem o mogućnostima zapošljavanja, boljim odabirom i razvojem rukovoditelja, fleksibilnijim i višim plaćama, posebno za rukovoditelje i stručnjake, većom pravnom zaštitom viših državnih službenika u središnjoj upravi i smanjenim administrativnim opterećenjem.

(24) Fragmentirano upravljanje općinama u Češkoj i zastarjela pravila o raspodjeli poreza na razini općina ne potiču gospodarski razvoj, nisu u skladu s troškom usluga koje pružaju općine raznih veličina, otežavaju teritorijalnu koheziju i dovode do velikih neinvestiranih iznosa štednje. Češka ima najmanje općine među zemljama OECD-a. To uključuje i Prag, glavni grad, koji donosi više od 25 % nacionalnog BDP-a i podijeljen je na 57 općina. Osim toga, pravni okvir za međuopćinsku suradnju nije dovoljno razvijen, pa općine ne mogu udruženjima općina delegirati svoje dužnosti u područjima kao što su prostorno planiranje i prijevoz. Osim toga, češke općine ostvaruju najveće uštede u odnosu na BDP u EU-u. Osim fragmentacije, te velike uštede rezultat su pravila o raspodjeli poreza (*rozpočtové určení daní*). U skladu s njima, velika većina prihoda raspodjeljuje se prema broju osoba sa stalnim boravištem. Međutim, nedovoljno se potiče gospodarski razvoj (osobito gradnja) i netočno se uzimaju u obzir stvarni troškovi usluga koje pružaju regionalna središta.

(25) Postupci prostornog planiranja i izdavanja dozvola i dalje su složeni i spori, što znatno ograničava razvoj poslovnog okruženja i konkurentnost te povećava troškove gospodarskog i komercijalnog razvoja. Osim toga, neizravno povećavaju troškove energije (zbog sporije izgradnje energetske infrastrukture), ljudima otežavaju preseljenje bliže radnom mjestu (zbog teže priuštivog stanovanja) i usporavaju digitalnu tranziciju (zbog sporijeg uvođenja ključne digitalne infrastrukture). Na primjer, Češka ima jednu od najslabijih pokrivenosti mrežama vrlo velikog kapaciteta i svjetlovodom do korisničkog prostora u EU-u. Propisi o prostornom planiranju stvaraju prepreke posebno u velikim gradovima, gdje za ažuriranje urbanog plana

[15] Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

može biti potrebno više od 10 godina. Situacija bi se mogla poboljšati, primjerice, preraspodjelom odgovornosti za prostorno planiranje između države i općina te uvođenjem različitih zahtjeva za planiranje u malim i velikim naseljima. Kad je riječ o izdavanju građevinskih dozvola, ostvaren je određeni napredak, pri čemu treba istaknuti osnivanje specijaliziranog tijela za javnu infrastrukturu i digitalizaciju. No i dalje nema mnogo dokaza o bržem izdavanju dozvola. Daljnje poboljšanje digitalizacije, među ostalim u području interoperabilnosti, te kapaciteta i upravljanja uredima za graditeljstvo moglo bi ubrzati taj proces.

(26) Priuštivost stanovanja niska je i nastavlja se smanjivati. Tijekom posljednjeg desetljeća omjer cijena stambenih nekretnina i dohotka u Češkoj bilježi treći najveći rast u EU-u. Priuštivost je posebno niska u gradovima, u kojima 11,2 % stanovnika izdvaja više od 40 % svojeg dohotka za stanovanje. Za ljude koji zarađuju manje od 60 % medijana dohotka ta stopa iznosi 43,4 %. Dostupnost socijalnih stanova jedna je od najnižih u EU-u, a više od 160 000 ljudi izloženo je beskućništvu ili stambenoj isključenosti. Postojeći okvir oporezivanja stambenih nekretnina ne pruža odgovarajuće poticaje za ispravljanje te situacije. Prihodi od periodičnog oporezivanja nekretnina vrlo su niski i iznose 0,4 % BDP-a (EU: 1,8 %), a porezni tretman kratkoročnog najma povoljniji je od onog za dugoročni najam. Povećanje poreza na nekretnine i njihovo povezivanje s tržišnim vrijednostima, zajedno s ukidanjem povlaštenog poreznog tretmana kratkoročnog najma, potaknulo bi stavljanje praznih stambenih nekretnina i onih za kratkoročni najam na tržište dugoročnog najma, kao i gušću izgrađenost. Potražnja bi se smanjila i smanjenjem mogućnosti odbitka poreza na osobni dohodak za kamate po hipotekarnim kreditima. Kad je riječ o ponudi, stambeni fond mogao bi se, osim boljim prostornim planiranjem, izdavanjem građevinskih dozvola i općinskim poticajima, povećati i većim ulaganjima javnog i neprofitnog sektora u izgradnju i obnovu stambenih nekretnina.

(27) Češka kućanstva imaju višu stopu štednje od prosjeka EU-a, ali velik dio svoje financijske imovine i dalje drže u gotovini i depozitima. Suprotno tome, izravna ulaganja u dionice i obveznice uvrštene na burzu i dalje su ograničena, kao i ulaganja koja se usmjeravaju preko osiguravajućih proizvoda i mirovinskih fondova, te su znatno ispod prosjeka EU-a unatoč tomu što se veći udio ulaže preko investicijskih fondova nego prije. Usmjeravanje privatne štednje na tržišta kapitala moglo bi osloboditi vrijedna dodatna sredstva za poduzeća i povećati trenutačno vrlo nizak udio uvrštenih dionica i obveznica kao izvora financiranja poduzeća.

(28) Nedavno uvedeni dugoročni investicijski proizvod dobro je prihvaćen, ali možda će ga biti potrebno izmijeniti kako bi se osigurala dodatnost u odnosu na druge instrumente dugoročne štednje, kao što su mirovinski fondovi trećeg stupa. Trebalo bi povećati stopu sudjelovanja u mirovinskim fondovima trećeg stupa poticanjem većih doprinosa, posebno za mlađe zaposlenike i zaposlenike s nižim dohotkom. Veća stopa ulaganja sredstava iz mirovinskih fondova trećeg stupa u vlasnički kapital poboljšala bi njihov skroman profil povrata i njihovu privlačnost. To bi se moglo poticati stvaranjem uvjeta za diversificiranije dugoročne strategije ulaganja, uz preispitivanje regulatornih značajki i standardnih ulagačkih opcija koje ograničavaju izloženost na osnovi vlasničkih ulaganja, fleksibilnost ulaganja i odgovarajuće mogućnosti isplate kako bi se više potaknulo isplaćivanje rentnih naknada. Javni mirovinski preglednik u kojem se uspoređuju povrati i naknade za fondove, zajedno sa sustavom za praćenje mirovina koji prikazuje stečena prava iz javnih i privatnih mirovinskih programa, povećao bi transparentnost, konkurenciju i informiranost.

(29) Inovativnim poduzećima ograničen je pristup nebankovnom financiranju jer je češki ekosustav privatnog vlasničkog i poduzetničkog kapitala fragmentiran i nedovoljno razvijen, a za velik dio financiranja inovativnih poduzeća zaslužni su strani ulagači. Poticanje većeg sudjelovanja institucionalnih i malih ulagača u uvrštenim i neuvrštenim vlasničkim instrumentima, poduzetničkom kapitalu i privatnom vlasničkom kapitalu doprinijelo bi povećanju dugoročnog rizičnog kapitala dostupnog poduzećima. U tom bi se kontekstu daljnjim nastojanjima da se destimulira rano povlačenje sredstava koja se drže kod domaćih institucionalnih ulagača, kao što su osiguravatelji i mirovinski fondovi, poboljšala njihova mogućnost da više ulažu u kategorije imovine s duljim razdobljem ulaganja.

(30) Postojeće mjere za pružanje javne potpore i privlačenje domaćih institucionalnih i malih ulagača u privatni i poduzetnički kapital trebalo bi dodatno proširiti većom upotrebom financijskih instrumenata, uključujući strukture fonda fondova i odgovarajuće mehanizme za smanjenje rizika. Ti instrumenti mogu pomoći u mobilizaciji privatnog financiranja za inovativna poduzeća usmjerena na rast, čime se podupiru konkurentnost i dekarbonizacija gospodarstva. Trebalo bi ojačati relevantne upravljačke kapacitete Nacionalne razvojne banke za učinkovito osmišljavanje i uvođenje takvih instrumenata.

(31) Češka je donijela nekoliko mjera za poboljšanje svojeg inovacijskog ekosustava, ali potrebno je daljnje djelovanje kako bi iskoristila svoj istraživački i inovacijski potencijal. Reformom plana dioničkih opcija za zaposlenike iz 2025. povećava se privlačnost programa za *start-up* poduzeća, a u izradi je i novi zakon o *start-up* poduzećima, čiji je cilj poboljšati regulatorni okvir za inovativna poduzeća. To je potrebno jer administrativne prepreke i dalje opterećuju češka poduzeća, od kojih 71 % smatra da su propisi prepreka ulaganjima, a uspješnost u području inovacija i dalje je ispod prosjeka EU-a. Nadalje, češka poduzeća zaostaju za prosjekom EU-a u uvođenju naprednih digitalnih alata, a digitalni intenzitet poduzeća i dalje uglavnom stagnira, uglavnom zbog nedostatka digitalnih vještina i financijskih ograničenja. Novim Zakonom o istraživanju, razvoju i inovacijama (na snazi od 2027.) nastoji se promicati prijenos znanja i omogućiti fleksibilno financiranje istraživanja i razvoja, ali institucionalni poticaji za komercijalizaciju istraživanja i veze između akademske zajednice i poduzeća i dalje su slabi. Program se nastoji učiniti privlačnijim reformom poreznih odbitaka za istraživanje i razvoj, ali bilo bi korisno provesti daljnje korake za poboljšanje predvidljivosti provedbe programa jer ga koristi samo 30 % poduzeća aktivnih u sektoru istraživanja. Istraživački potencijal dodatno je ograničen smanjenjem potrošnje za istraživanje i razvoj (1,8 % BDP-a u 2024.) i niskom učinkovitošću zbog visokog stupnja fragmentacije istraživačkog sustava.

(32) Zbog kontinuirane velike ovisnosti Češke o uvezenim fosilnim gorivima gospodarstvo je osjetljivo na cjenovne šokove i šokove na strani ponude, što predstavlja rizik za njezinu gospodarsku sigurnost i dugoročnu konkurentnost. Na prometni sektor otpada najveći udio krajnje potrošnje energije, koji i dalje raste te uglavnom proizlazi iz izgaranja fosilnih goriva. Korištenje vozila s nultim emisijama i dalje je znatno ispod prosjeka EU-a. Reforme donesene u okviru plana REPowerEU trebalo bi dopuniti dodatnim mjerama za poticanje mobilnosti s nultom stopom emisija. To bi primjerice moglo uključivati zadržavanje izuzeća od naknada za vinjete za autoceste za automobile i kombije s nultim emisijama te utvrđivanje izuzeća od naplate cestarina za teška vozila s nultim emisijama kako bi se doprinijelo dekarbonizaciji velikog češkog sektora prijevoza tereta. U svrhu dekarbonizacije trebalo bi riješiti i problem slabe dostupnosti cjenovno pristupačnih i dostupnih mogućnosti javnog prijevoza s nultom

stopom emisija, koja otežava mobilnost i pristup osnovnim uslugama, posebno za kućanstva s niskim dohotkom, tako što će se poboljšati regionalna povezanost, povećati cjenovna pristupačnost usluga za ranjiva kućanstva i, prema potrebi, podupirati programi prijevoza na zahtjev. Potrošnja energije u industriji i dalje je visoka, iako se posljednjih godina smanjuje zbog poboljšanja učinkovitosti i strukturnih promjena. Kako bi put prema dekarbonizaciji i industrijskoj konkurentnosti bio troškovno učinkovit, potrebna su daljnja ulaganja u energetsku učinkovitost i elektrifikaciju. Pozitivno je što češka industrija postupno prelazi na proizvodnju veće količine zelenih tehnologija. Fosilna goriva i dalje su glavni izvor proizvodnje električne energije i 2025. su činila oko 40 % ukupne proizvodnje. Budući da se centralizirano grijanje i dalje uglavnom temelji na fosilnim gorivima, potrebno je dodatno raditi na dekarbonizaciji tog sektora i poticanju grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora. Osim toga, porezi za zaštitu okoliša ne koriste se dovoljno u Češkoj.

(33) Udio obnovljivih izvora energije u kombinaciji izvora električne energije u Češkoj stagnirao je na 16,6 % i drugi je najniži udio u EU-u 2025. Cijene električne energije i dalje u velikoj mjeri ovise o skupom prirodnom plinu, koji nastavlja biti glavna marginalna tehnologija za određivanje cijena. Iako su reforme u okviru plana REPowerEU pridonijele pojednostavnjenju postupka izdavanja dozvola, potencijal energije vjetra i dalje je uglavnom neiskorišten. Određivanje područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije, za koje se očekuje da će se provesti do kolovoza 2026. u okviru plana za oporavak i otpornost, omogućit će brži razvoj velikih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i tako doprinijeti pristupačnijim cijenama energije i manjoj izloženosti vanjskim rizicima. Nedostatak dugoročne sigurnosti za ulagače u obnovljive izvore energije i dalje je važna strukturna prepreka za njihovo uvođenje. Pokretanje dražbi električne energije i sklapanje dugoročnih ugovora u većem opsegu omogućilo bi rast velikih projekata u području energije iz obnovljivih izvora izvan tradicionalnih programa potpore te stvorilo prilike za dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrija.

(34) Ograničeni kapacitet češke elektroenergetske mreže i potreba za nadogradnjom mreže nastavljaju otežavati brzo uvođenje obnovljivih izvora energije. Ulaganja u mreže još su ispod razine potrebne za zadovoljavanje povećanih potreba za elektrifikacijom i održivom mobilnošću. Provedba velikih ulaganja u mrežnu infrastrukturu i dalje kasni, posebno zbog uskih grla u prostornom planiranju i administrativnim kapacitetima. Nadalje, još postoje problemi u upravljanju mrežom, kao što su liste čekanja za priključenje na mrežu, neiskorištene rezervacije kapaciteta i sporo uvođenje pametnih brojila. Češka je poduzela važne zakonodavne korake kako bi omogućila više fleksibilnosti koja se temelji na nefosilnim gorivima, no daljnja ulaganja u taj sektor donijela bi veću stabilnost na tržištu. Funkcije Podatkovnog centra za električnu energiju (EDC) već omogućuju dijeljenje energije, ali još treba provesti završne faze EDC-a kako bi se omogućilo neovisno agregiranje tehničke fleksibilnosti i fleksibilnosti tržišta. To bi omogućilo prelazak na fleksibilniji energetski sektor, uključujući razvoj i integraciju novih tehnologija. Reforma tarifa, uključujući uvođenje dinamičnog tarifnog sustava, također je važan element koji nedostaje kako bi se u potpunosti iskoristile prednosti fleksibilnosti za kućanstva i osiguralo učinkovito upravljanje mrežom.

(35) Češka je ostvarila napredak u poboljšanju energetske učinkovitosti stambenog fonda. Programi potpore obnovi donijeli su rezultate, no poboljšanja su uglavnom bila usmjerena na obiteljske kuće, dok je napredak u obnovi stambenih zgrada i stambenih

objekata za osobe s niskim dohotkom i dalje spor. Obnova javnih zgrada stalan je problem. U tom sektoru, koji bilježi slabe rezultate, uvođenjem inovativnih financijskih instrumenata mogao bi se mobilizirati privatni kapital za ulaganja u uštedu energije.

(36) Slaba otpornost na klimatske promjene i otpornost vodoopskrbe sve više ograničava produktivnost češke industrije, poljoprivrede i energetskog sektora. Češka ima slabo administrativno upravljanje i slabe kapacitete za provedbu politike prilagodbe klimatskim promjenama i vodne politike. Njihovu provedbu otežava sustavni nedostatak ljudskih resursa u ministarstvima i na svim razinama upravljanja, nejasna podjela odgovornosti među njima i nedostatak učinkovitog koordinacijskog okvira. Uspostavom koordinacijskog sustava, definiranjem odgovornosti i jačanjem institucionalnih kapaciteta osigurala bi se učinkovita provedba politika prilagodbe u svim sektorima.

(37) Češko tržište rada odlikuje se visokim stupnjem zaposlenosti: stopa zaposlenosti 2025. iznosila je 82,9 % (EU: 76,1 %), a stopa nezaposlenosti 2,8 % (EU: 6,0 %). Obje su stope među najboljima u EU-u. Međutim, stopa slobodnih radnih mjesta blizu je prosjeka EU-a. Osim veće mobilnosti radne snage, slobodna radna mjesta mogla bi se popuniti povećanjem stupnja zaposlenosti određenih skupina stanovništva, kao što su roditelji male djece, Romi i osobe s invaliditetom. Osim toga, procjenjuje se da je 2024. bilo zaposleno 66 % ekonomski aktivnih ukrajinskih izbjeglica, ali polovina njih prijavila je da rade na radnim mjestima koja ne odgovaraju njihovim kvalifikacijama. To je, među ostalim, povezano sa složenim postupkom priznavanja stranih kvalifikacija i velikim brojem reguliranih profesija. Stopa zaposlenosti Roma u 2024. iznosila je oko 55 % (u usporedbi s 82,3 % za opću populaciju), a gotovo polovina mladih Roma u dobi od 16 do 29 godina ne radi, nije u sustavu redovitog obrazovanja te nije u sustavu obrazovanja odraslih (u odnosu na 8,6 % na nacionalnoj razini), što ugrožava njihovo socijalno uključivanje.

(38) Sustav poreza i naknada i dalje odvraća roditelje, posebno mlade majke, od povratka na posao. Dok je stopa zaposlenosti žena u 2025. iznosila 77,5 % (EU: 71,3 %), razlika na temelju spola u zapošljavanju za žene u dobi od 25 do 34 godine u 2025. iznosila je 32,8 postotnih bodova, što je jedna od najviših stopa u EU-u. Razlika u plaći na temelju spola u 2024. iznosila je 18,5 % (EU: 11,1 %), a potaknuta je, među ostalim, dugim roditeljskim dopustom. Oporezivanje dohotka za sekundarne hranitelje u 2025. bilo je iznad prosjeka EU-a i iznad poreznog klina za samce s istom razinom plaće. Porezni odbitak za nezaposlenog bračnog druga i sustav obiteljskih davanja odvraćaju roditelje, posebno majke, od rada. Kad je riječ o dostupnosti usluga skrbi o djeci, u 2025. samo je 7,9 % djece mlađe od tri godine bilo uključeno u skrb o djeci, što je povećanje za 3,5 postotnih bodova u odnosu na 2023., ali je i dalje znatno ispod prosjeka EU-a od 40,5 %. Uzrok je manji broj djece i povećanje kapaciteta, ali u nekim regijama potrebno je dodatno povećati kapacitet (kao i bolje modelirati potražnju). Kapacitet usluga dugotrajne skrbi u zajednici i u kući također još nije dovoljno razvijen, što smanjuje zaposlenost među pružateljima skrbi, obično ženama, a dovodi i do općenitih poteškoća u organizaciji skrbi, među ostalim u području zdravstvene zaštite. Javna ulaganja u dugotrajnu rezidencijalnu skrb u Češkoj su za 14 % viša nego u EU-u, dok su ulaganja u usluge koje se pružaju u kući za 20,5 % niža nego u EU-u, što znači da je potrebno pronaći uravnoteženiju strukturu javnih ulaganja u dugotrajnu skrb u kontekstu brzog starenja stanovništva. Zdravstveni sustav i dalje se previše oslanja na bolničke usluge, s velikim kapacitetom kreveta, niskim stopama

popunjenosti i hospitalizacijama koje se mogu izbjeći, što upućuje na neučinkovitost i nedovoljnu koordinaciju sa sustavom primarne skrbi i skrbi u zajednici.

(39) Sustav poreza i naknada i dalje znatno opterećuje osobe s niskim dohotkom, što smanjuje financijske poticaje za rad zbog visokih doprinosa koji se ne mogu odbiti i smanjenja naknada kako se dohodak povećava. Češka ima jedan od najvećih poreznih klinova za samce koji zarađuju 50 % prosječne plaće, što odvraća od formalnog zapošljavanja i potiče sivu ekonomiju i siromaštvo unatoč zaposlenju. Prilagodba poreza na rad mogla bi smanjiti to opterećenje i potaknuti više ljudi na standardno zapošljavanje. Osim toga, Češka ima visok udio samozaposlenih osoba (13 %, EU: 9 %), koje podliježu znatno nižim porezima od tradicionalnih zaposlenika. Postojeći sustav omogućuje samozaposlenim osobama da odbiju 40 – 80 % dohotka kao troškove poslovanja ili, ako zarađuju manje od 2 milijuna CZK godišnje, da plaćaju paušalni porez. Taj je porez znatno niži od poreza koji bi plaćao konvencionalni zaposlenik sa sličnim dohotkom, a samozaposlene osobe s visokim dohotkom plaćaju samo četvrtinu poreza koji bi plaćao ekvivalentni zaposlenik. Nedavna reforma za povećanje paušalnih plaćanja poništena je u ožujku 2026. i minimalna osnovica za procjenu mirovine zadržana je na 35 % prosječne plaće. Ukidanje izuzeća za osobe s visokim dohotkom moglo bi poboljšati pravednost i smanjiti poremećaje na tržištu rada.

(40) S obzirom na bitnu ulogu ljudskog kapitala u jačanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno svladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina i obrazovanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Češkoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.

(41) Relativno niska stopa sudjelovanja i stjecanja visokog obrazovanja doprinosi manjku kvalificiranih radnika, posebno u slabije razvijenim regijama. Stopa stjecanja tercijarnog obrazovanja među osobama u dobi od 25 do 34 godine i dalje je među najnižima u EU-u (36 %, EU: 45 % u 2025.) i znatno je ispod cilja EU-a od 45 %. Ukupan broj upisa u tercijarno obrazovanje i dalje je nizak unatoč blagom povećanju od 2020. do 2023., a stope ranog napuštanja školovanja i dalje su postojano visoke, posebno u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), poljoprivrede i usluga. Visoke stope napuštanja školovanja na češkim visokim učilištima mogu se, među ostalim, pripisati nedostatku financijske potpore i profesionalnog usmjeravanja studenata, kao i neusklađenosti između programa i očekivanja studenata. Priuštivo stanovanje i dalje je jedan od najvećih izazova. Nedovoljna potpora studentima, uključujući one s invaliditetom, ograničava njihov pristup, sudjelovanje i uspješno završavanje tercijarnog obrazovanja.

(42) Stopa upisa u programe u području STEM-a i dalje je nešto niža od prosjeka EU-a, što upućuje na trajne strukturne izazove. U 2023. samo je 11,8 žena na 1000 osoba u dobi od 20 do 29 godina diplomiralo u području prirodnih znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), što je ispod prosjeka EU-a od 15. Taj trend doprinosi nedostatku vještina u sektorima s velikom potražnjom, mogao bi ograničiti inovacijske i istraživačke kapacitete te odražava općenite probleme povezane sa sudjelovanjem i zadržavanjem studenata, uključujući ograničeno usmjeravanje za rad u području STEM-a.

(43) Češka se suočava s ograničenjima u srednjoškolskom obrazovanju, prije svega s nedovoljnim kapacitetom u općim srednjim školama i ograničenom fleksibilnošću za

prelazak učenika iz općeg u specijalizirano obrazovanje, što ograničava njihove mogućnosti uspješnog pohađanja tercijarnog obrazovanja. Unatoč sve većem interesu za opće obrazovanje, ponuda nije pratila potražnju. Iako se velik udio polaznika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) može upisati u tercijarno obrazovanje, stopa njihove uspješnosti općenito je niža u usporedbi s polaznicima općih smjerova, što doprinosi stalno niskim stopama stjecanja tercijarnog obrazovanja. Te probleme dodatno pogoršava manjak kvalificiranih nastavnika, posebno u područjima s velikom potražnjom kao što je STEM i u određenim regijama, što bi moglo utjecati na kvalitetu obrazovanja.

(44) Na obrazovne rezultate u Češkoj uvelike utječe socioekonomski položaj i ta zemlja ima jednu od najvećih razlika u rezultatima između učenika u povoljnom i učenika u nepovoljnom socioekonomskom položaju u EU-u. Za matematiku je zabilježena peta najveća razlika u EU-u u istraživanju PISA 2022. Tomu pridonose rana podjela učenika prema akademskim rezultatima, razlike u vrstama škola i segregacija romske djece, kao i trajne regionalne nejednakosti u pristupu obrazovanju. Iako su pokrenute mjere za rješavanje tih problema, uključujući program potpore školama s visokim udjelom učenika u nepovoljnom položaju, potrebno je uložiti dodatne napore. Daljnja poboljšanja mogla bi uključivati bolju potporu nastavnicima i ravnateljima škola u provedbi revidiranih kurikuluma i smanjenju administrativnog opterećenja manjih škola,

PREPORUČUJE da Češka u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Nastaviti se pridržavati maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju za veće rashode za obranu. Povećati potrošnju za obranu i pripravnost i pritom osigurati učinkovitost potrošnje i postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da sve mjere poduzete za ublažavanje učinka povećanja cijena energije budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetski intenzivnih poduzeća, te da održavaju poticaje za uštedu energije, osiguravajući pritom da njihov fiskalni trošak bude u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a. Poboljšati poticaje za starije radnike kako bi nastavili raditi. Poboljšati učinkovitost javne potrošnje, posebno sustavnom primjenom revizija potrošnje i pokazatelja koji se temelje na rezultatima.

2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, prema potrebi na temelju preraspodjele strateških prioriteta i fleksibilnosti u kontekstu preispitivanja okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja.

3. Ojačati kapacitete javne uprave u središnjoj državi i u regijama u nepovoljnom položaju, kako bi se privukli i zadržali talenti te razvile vještine. Povećati javna ulaganja i administrativnu učinkovitost pojednostavnjenjem i poticanjem suradnje među općinskim upravama te reformom pravila o raspodjeli poreza na razini općina. Pojednostavniti prostorno planiranje i poboljšati digitalizaciju, kapacitete i upravljanje uredima za graditeljstvo. Poboljšati ponudu priuštivog i socijalnog stanovanja povećanjem uloge javnog i neprofitnog sektora te poticanjem učinkovitijeg korištenja postojećih stambenih nekretnina reformama poreza na imovinu i dohodak.

4. Ojačati tržišta kapitala, pristup poduzeća nebankovnom financiranju i uvjete za štednju, ulaganja i inovacije promicanjem ulaganja kućanstava na tržištima kapitala

te boljim oblikovanjem postojećih dugoročnih štednih proizvoda i mirovinskih fondova trećeg stupa. Poticati sudjelovanje institucionalnih ulagača u uvrštenim i neuvrštenim dionicama, kao i u poduzetničkom i privatnom kapitalu. Povećati korištenje financijskih instrumenata, među ostalim jačanjem kapaciteta Nacionalne razvojne banke za mobilizaciju privatnog financiranja. Poticati inovacije i poboljšati poslovno okruženje poboljšanjem regulatornog okvira za *start-up* poduzeća, smanjenjem fragmentacije istraživačkog sustava i ubrzavanjem uvođenja tehnologije, među ostalim prijenosom tehnologije iz akademske zajednice i djelotvornim korištenjem poreznih olakšica za istraživanje i razvoj.

5. Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima, posebno u području cestovnog prometa, industrije, grijanja i proizvodnje električne energije. Osigurati dodatne poticaje za uvođenje opsežnih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, posebno energije vjetra. Modernizirati i proširiti elektroenergetske mreže, povećati fleksibilnost koja se temelji na nefosilnim gorivima, osigurati provedbu svih funkcija Podatkovnog centra za električnu energiju i omogućiti elektrifikaciju prometa i industrijskih procesa. Donijeti mjere za smanjenje potrošnje energije i intenziteta ugljika u građevinskom sektoru, posebno u fondu javnih zgrada. Ojačati upravljanje otpornošću na klimatske promjene i koordinaciju na svim razinama vlasti.

6. Povećati sudjelovanje podzastupljenih skupina na tržištu rada i pojednostavniti priznavanje stranih kvalifikacija. Smanjiti čimbenike koji odvraćaju roditelje od povratka na posao te poboljšati ponudu usluga skrbi za djecu i dugotrajne skrbi kako bi se više žena potaknulo na ulazak na tržište rada. Smanjiti porezno opterećenje za radnike s niskim dohotkom i izuzeća za samozaposlene osobe s visokim dohotkom. Poboljšati vještine i obrazovne ishode povećanjem sudjelovanja, smanjenjem stope ranog napuštanja školovanja i pružanjem veće potpore studentima u tercijarnom obrazovanju, kao i školama i učenicima u nepovoljnom položaju u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju. Povećati broj studenata i osoba s diplomom u području STEM-a, posebno žena. Proširiti pristup općem srednjoškolskom obrazovanju, omogućiti učenicima prelazak između općeg i strukovnog obrazovanja i riješiti problem nedostatka učitelja i nastavnika.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik